

לקוטי תורה • פרשת חקת • מאמר 10

על כן יאמרו המושלים באו חשבון וגו'

”על כן יאמרו המושלים: בואו חשבון” (במדבר כא, כז)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/10](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/10)

1

על כן יאמרו המושלים באו חשבון וגוי. בעלי כמות ארנון. הנה דרשו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] [פ"ה דב"ב [דבכא בתרא]] המושלים אלו המושלים כיצורם. בואו חשבון בואו ונחשב חשבוננו של עולם כוי.

"על כן יאמרו המושלים: בואו חשבון" וגוי; "בעלי כמות ארנון". חז"ל דרשו (בפרק ה' בבכא בתרא): "המושלים" — אלו המושלים כיצורם; "בואו חשבון" — בואו ונחשב את חשבוננו של עולם וכו'.

להבין זה גם להבין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעים לו גזר דינו של עי' [שבעים] שנה (כמ"ש בטא"ח [בטור אורח חיים] סי' נ"ו שבת פט"ז קי"ט ב').

כדי להבין זאת, וכן כדי להבין את דברי חז"ל: "כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו, קורעים לו גזר דינו של שבעים שנה" (כמובא בטור, אורח חיים, סימן נ"ו; שבת, פרק ט"ז, קי"ט ע"ב).

הנה יש להקדים בענין ירידת הנשמה בגוף שהיא ירידה צורך עלייה כידוע, ויש להבין מהו עליה זאת הלא

תחילה יש להקדים ולבאר את ענין ירידת הנשמה לגוף, שהיא ירידה לצורך עלייה, כידוע. ויש להבין מהי עלייה זו. שהרי

גם קודם ירידתה היתה במדרגה עליונה ביותר עומדת לפני ה' כמ"ש אליהו חי ה' אשר עמדתי לפניו ומשם ירדה פלאים להתלבש בחומר גופני בעוה"ז השפל.

עוד לפני ירידתה היא הייתה במדרגה עליונה ביותר, עומדת לפני ה', כפי שאמר אליהו: [בדבריו] "חי הוי" אשר עמדתי לפניו; ומשם ירדה פלאים, להתלבש בחומר גופני בעולם הזה השפל.

2

ובצאת הנשמה מהגוף כתיב והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה שתשוב למקורה ושרשה כוי. וא"כ איזה יתרון מעלה יש כאן ע"י ירידה זאת.

וכאשר הנשמה יוצאת מן הגוף, נאמר: "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" — היא שבה למקורה ולשרשה וכו'. ואם כן, מה היתרון והמעלה שיש כאן באמצעות ירידה זו?

ויובן כ"ז [כל זה] בהקדים תחלה ענין ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע דהנה בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא אור ושפע האלקית המתלבשת ונתפסת בתוך

כדי להבין את כל זה, יש להקדים ולבאר תחילה את עניינם של ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין. הנה, בחינת ממלא כל עלמין היא האור והשפע האלקיים המתלבשים ונתפסים בתוך

העולמות ובאה בסדר והדרגה בעולמות מעילה לעילה כל חד לפום שיעורא דיליה עד שמתלבשת ג"כ בשמים ובארץ גשמיים לפי ערכם.

העולמות, ובאים בסדר ובהדרגה בעולמות, מעילה לעילה, כל אחד לפי שיעורו, עד שהם מתלבשים גם בשמים ובארץ הגשמיים, לפי ערכם.

3 וביאור זה הוא כי הנה ידוע ומבואר בספר יצירה דיש בחי עולם שנה נפש פי עולם

הביאור לכך הוא, שכידוע ומבואר בספר יצירה יש בחינות של עולם, שנה ונפש. כלומר, "עולם"

הוא כולל כל הרקיעים והארץ וכל גופות הנבראים דדצח"מ [דדומם צומח חי מדבר] ונפש הוא בחי חיות אלהות המתלבש בהם בחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] [והתלבשות זו הוא ע"י בחי שנה וכמשי"ת [וכמו שיתבאר]]

כולל את כל הרקיעים ואת הארץ ואת כל גופיהם של הנבראים — דומם, צומח, חי ומדבר; ו"נפש" היא בחינת החיות האלקית המתלבשת בהם, בחינת ממלא כל עלמין [והתלבשות זו היא באמצעות בחינת "שנה", כפי שיוסבר בהמשך].

והנה בבחי עולם יש ג"כ חילוקי מדרגות גבוה מעל גבוה לאין קץ בבחי הזדככות החומר והכלי שכל הגבוה גבוה הוא יותר רוחני ומופשט מן ההגשמה

והנה גם בבחינת "עולם" יש דרגות שונות, גבוה מעל גבוה עד אין קץ, לפי מידת הזדככות החומר והכלי: ככל שהדרגה גבוהה יותר, כך היא רוחנית יותר ומופשטת יותר מן הגשמיות,

כמו שנראה בחוש במעלת גוף החי על בחי דומם וצומח ובחי מדבר למעלה מבחי חי כפי שניכר בחוש במעלת גוף החי על הדומם והצומח, ובמעלת המדבר על החי.

וכן דרך כלל חומר הרקיעים מזוכך לאין שיעור מחומר הארץ ויסודות גשמיים ועד"ז גבוה מעל גבוה כנודע שכמו שיש ז' רקיעים גשמיים כך יש גם כן ז' רקיעים רוחניים ונק' ז' היכלות כו'

וכן, ככלל, חומר הרקיעים מזוכך לאין שיעור מחומר הארץ ומן היסודות הגשמיים; וכך גם הולכים ועולים, גבוה מעל גבוה. כידוע, כשם שיש שבעה רקיעים גשמיים, כך יש גם שבעה רקיעים רוחניים, והם נקראים שבעת ההיכלות וכו'.

ויש כמה בחיי ומדרגות בחיי היכולות הנ"ל וכך ג"כ בחיי הנפש והוא האור והחיות האלקי הנמשך להן מאור א"ס ב"ה ומתלבש בעולמות הוא בהם

ויש בחינות ודרגות רבות בהיכלות האמורים. וכך גם בבחינת "נפש": האור והחיות האלקיים הנמשכים אליהם מאור אין סוף ברוך הוא ומתלבשים בעולמות, מצויים בהם

בחילוק מדרגות לפי ערך בחינת הזדככות מהות כלי העולם כך מאיר ומתגלה בו בחיי האור והנפש כו' בדרגות שונות: כהתאם למידת הזדככות מהותו של כלי העולם, כך מאירים ומתגלים בו האור והנפש וכו',

שבעולם העליון האור והחיות שם מבחי מעלה ומדרגה העליונה כמו בג"ע [בגן עדן] העליון הנשמות יושבין ונהנין מזיו כו'.

כך שבעולם העליון האור והחיות שבו הם ממדרגה נעלית ביותר, כמו בגן עדן העליון, [שבו] הנשמות יושבות ומתענגות על הזיו וכו'.

4 ועד"ז הולך האור ומשתלשל בירידת המדרגות רבות מאד עד שבא ונמשך האור והחיות בעולם השפל בצמצום גדול מאד והן אור וחיות שמים וארץ והמזלות

וכך האור ממשיך ויורד, חוליה אחר חוליה, בירידה דרך מדרגות רבות מאוד, עד שהאור והחיות מגיעים ונמשכים אל העולם השפל בצמצום גדול מאוד; והם האור והחיות של השמים והארץ ושל המזלות.

הקבועים בהם שאין להם עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל והוא בחיי החיות והנפש היותר אחרון המחיה בחיי העשבים כו'.

הקבועים בהם; שהרי אין להם עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו: "גדל!" וזוהי הבחינה האחרונה ממש של החיות והנפש, המחיה את העשבים וכו'.

5 וכל בחינת סדר ההשתלשלות של בחיי הנפש והעולם בבי"ע מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין

וכל סדר ההשתלשלות של בחינת הנפש והעולם בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, מראש כל הדרגות ועד סוף כל הדרגות,

כמו בעשבים הגדילים מהמזל הוא הנק' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] היינו בחיי נפש המתלבשת בבחי' עולם ולערך בחיי העולם כך הוא בחיי הנפש.

כמו בעשבים הגדלים מכוח המזל, הוא הנקרא ממלא כל עלמין: כלומר, "נפש" המתלבשת ב"עולם"; וכפי רמתו של העולם, כך רמתה של הנפש.

אך להבין ענין בחי' שנה. הענין דהנה אנו אומרים ובטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית.
אך כדי להבין את עניין בחינת "שנה", ההסבר הוא שהרי אנו אומרים: "ובטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית".

6 ופ"י וענין התחדשות זו הוא כי הנה כתיב והחיות רצוא ושוב עד"מ החיות של רוח החיים שבאדם פירוש ומהותה של התחדשות זו הוא, שהרי נאמר: "והחיות רצוא ושוב". לשם משל: חיותה של רוח החיים שבאדם, שהוא דופק בלבו בבחי' ר"ש [רצוא ושוב] דהיינו בחי' הסתלקות לחזור למקורו ובחי' התפשטות להחיות האברים כידוע שמזה באה סיבת הנשימה הפועמת בלבו בבחינת רצוא ושוב — כלומר, הסתלקות כדי לשוב למקורה, והתפשטות כדי להחיות את האברים, כידוע; ומכך נובעת הנשימה.

וכן חוזר חלילה שמסתלק אחר שמתפשט ואח"כ חוזר ומתפשט וכך הוא בכל רגע על כל נשימה ונשימה יש הסתלקות והתפשטות.
וכך הדבר חוזר חלילה: היא מסתלקת לאחר שהתפשטה, ולאחר מכן מתפשטת שוב. כך בכל רגע: בכל נשימה ונשימה יש הסתלקות והתפשטות.

7 וכדוגמא זאת הוא למעלה בחיות האלקי שבנבראים בחי' רצוא ושוב. וזהו והחיות רצוא ושוב דזה קאי על כללות החיות שבעולמות וזהו ג"כ בחי' מטי ולא מטי הנזכר בע"ח [בעץ חיים].
וכעין זה, למעלה, בחיות האלקית שבנבראים, יש רצוא ושוב. זהו "והחיות רצוא ושוב": הפסוק מתייחס לכללות החיות שבעולמות. זו גם בחינת "מטי ולא מטי", המוזכרת בעץ חיים.

וזהו ענין ההתחדשות החיות כמאמר מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית שהרי כל רגע מסתלק החיות הראשון וחוזר ונמשך חיות חדש ממקורו וכך הוא תמיד בחי' רצוא ושוב [ועמ"ש במ"א סד"ה כי כאשר השמים החדשים].

זהו עניין התחדשות החיות, כמאמר: "מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית". הרי בכל רגע החיות הראשונה מסתלקת, וחיות חדשה נמשכת שוב ממקורה; וכך הדבר תמיד — רצוא ושוב. [ועיינו כמה שכתוב במקום אחר, בסוף המאמר המתחיל "כי כאשר השמים החדשים"].

8 וזהו ענין בחי' שנה כי שרש התהוות הזמן הוא מצד בחי' המשכה זו שהחיות נמשך בבחינת רצוא ושוב וזהו עניינה של בחינת "שנה": שורש התהוות הזמן הוא בהמשכה זו, שבה החיות נמשכת באופן של רצוא ושוב,

שהוא הסתלקות והתפשטות ועיי' נתהווה זמן רגע עד"מ כי עיי' שהחיות רצוא ושוב הרי מוכרח להיות שיהוי זמן מה.

שהם הסתלקות והתפשטות. ועל ידי כך מתהווה משך זמן של רגע, למשל: כיוון שהחיות נעה ושובה, בהכרח עובר פרק זמן כלשהו.

9 ומצד ריבוי בחי' ההתחלקות החיות לבחינות ומדרגות רבות מאד וכל בחי' ומדרגה מפרטי מדרגות אלו נמשך עיי' רוי"ש [רצוא ושוב] לכך מתהווה הזמן כמו שהוא אצלנו כו' וכמ"ש במ"א באריכות בפי' וענין תשובה קדמה לעולם.

ומפני שהחיות מתחלקת לבחינות ולמדרגות רבות מאוד, וכל בחינה ומדרגה מפרטי המדרגות הללו נמשכת באמצעות רצוא ושוב, לכן מתהווה הזמן כפי שהוא אצלנו וכו'; וכפי שנתבאר בהרחבה במקום אחר כפירוש ובמשמעות האמירה "תשובה קדמה לעולם".

10 ומעתה יש להבין פירוש וענין לי' [לשון] עולם מהו דהנה החיות אלקי שבכל עולם המתלבש בו להחיות הנקרא נפש הוא כדמיון החיות של הנשמה בגוף שלה שמסתרת היא בגוף והגוף מלבישה ומעלימה כעת עלינו להבין את פירוש ואת ענינו של המונח עולם: מהו? החיות האלקית שבכל עולם, המתלבשת בו כדי להחיותו ונקראת "נפש", דומה לחיות של הנשמה בגופה: היא נסתרת בגוף, והגוף מלביש ומעלים אותה. והרי זה כמו על דרך משל המלך שיושב בחדרו סגור וצפון שהיכלו וחדרו מעלימו בלתי הגלות נגלות לשום אדם.

הדבר דומה, למשל, למלך היושב בחדרו, סגור ומוסתר, כך שהיכלו וחדרו מעלימים אותו ואינו מתגלה כלל לאיש.

11 וכך למעלה בחי' אור וחיות האלקי מאור א"ס ב"ה מלובש ונעלם בתוך כל עלמין שהעולמות וההיכלות הן המה מסתירים על אור האלקי לבלתי הגלות נגלות

כך גם למעלה: האור והחיות האלוקיים מאור אין סוף, ברוך הוא, מלובשים ונסתרים בתוך כל העולמות, שכן העולמות וההיכלות הם שמסתירים את האור האלוקי, כדי שלא יתגלה כלל,

וכמו שהנשמה המתלבשת בגוף היא נעלמת שאינה נראית ונגלית. וכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דברכות רואה ואינו נראה כו' עיי' ולכך נקראו בשם עולמות.

כמו שהנשמה המלובשת בגוף נסתרת, ואינה נראית או מתגלית. וכך אמרו חז"ל בפרק הראשון של מסכת ברכות: "רואה ואינו נראה" וכו'; עיי' שם. לכן הם נקראים בשם עולמות,

שהוא ג"כ לשון העלם על שהם מעלימים ומסתירים כו'. (ועי' מ"ש מזה ר"פ שלח בד"ה ענין המרגלים ובד"ה טובה הארץ כו')

שזו גם לשון של העלם, מפני שהם מעלימים ומסתירים וכו'. (ועיין מה שנכתב על כך בתחילת פרשת שלח, במאמר המתחיל "עניין המרגלים" ובמאמר המתחיל "טובה הארץ" וכו')

אך בחי' ההסתר וההעלם הזה הוא בא לפי ערך המדרגות של העולמות מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כנ"ל שבועלם היותר עליון שם אין ההסתר כ"כ [כל כך].

אלא שהסתר והעלם זה משתנה בהתאם למדרגות העולמות, מראש כל המדרגות ועד סוף כל המדרגות, כנזכר לעיל: בעולם העליון ביותר ההסתר אינו גדול כל כך.

אך בריבוי ירידת המדרגות מעילה לעלול עד סיום עולם העשיה כמו בעוה"ז השפל שלנו ההסתר וההעלם בתכלית החושך עד שנראים השמים והארץ בבחי' גשם נפרד ממש בלתי בחי' ביטול.

אך ככל שהמדרגות יורדות בריבוי, מעילה לעלול ועד לסיום עולם העשיה, כמו בעולמנו השפל, ההסתר וההעלם הם בתכלית החושך, עד שהשמים והארץ נראים כחומר נפרד ממש, ללא ביטול.

משא"כ למעלה מזה העולם החומרי הרי נאמר וצבא השמים לך משתחווים ואפי' [ואפילו] בזה העולם ממש

אבל למעלה מהעולם החומרי הזה אין הדבר כך, שהרי נאמר: "וצבא השמים לך משתחווים". ואף בעולם הזה ממש,

הנה הגלגלים יש בהם עדיין מבחי' הביטול כמו גלגל השמש שמשתחוה כלפי מערב וכן שאר הגלגלים.

בגלגלים עדיין יש מידה של ביטול, כמו בגלגל השמש, שמשתחוה כלפי מערב, וכן בשאר הגלגלים.

משא"כ היסודות שתחת גלגל הירח שהם חומרים עבים כמו עפר הארץ הגשמית. וז"ש [וזהו שכתוב] לע"ל [לעתידי לבוא] (בישעיה ס"י נ"א ו') כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה.

אבל היסודות שמתחת לגלגל הירח הם חומר גס, כמו עפר הארץ הגשמית. ועל כך נאמר לעתידי לבוא (ישעיהו נא, ו): "כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה",

כי יכלו בחיי חומריות שלהם (ועי' מזה רבות נ"ח פלי"ד ל"ח א' פ' לך לך פמ"ב מ"ו ב' פ' שמיני פ"א [פרק י"א] קע"ז ד' נשא פ"ג רנ"ב ב' פ' עקב רצ"ג ב' וברות רבה ע"פ ושם האיש אלימלך ובאסתר ע"פ ויהי בימי אחשורוש.

כי החומריות שלהם תכלה. (וראו על כך: מדרש רבה, נח, פרק 34, 38a; פרשת לך לך, פרק 42, 46b; פרשת שמיני, פרק 11, 177d; נשא, פרק 13, 252b; פרשת עקב, 293b; וכן ברות רבה, על "ושם האיש אלימלך"; ובאסתר [רבה], על "ויהי בימי אחשורוש").

ריש קהלת רבה ע"פ הבל הבלים זח"א [זהר חלק א] בראשית דכ"ד סע"ב [סוף עמוד ב] ת"ז [תיקוני זהר] תקון ח' (ותקון ל"א) ויתחדש אור בריאה חדשה בחיי שמים וארץ חדשים.

תחילת קהלת רבה, על "הבל הבלים"; הזהר, חלק א, בראשית, 24b, סוף העמוד; תיקוני הזהר, תיקון 8 ותיקון 31. ואור של בריאה חדשה יתחדש — בחינת שמים חדשים וארץ חדשה,

כמ"ש כי כאשר השמים החדשים כו' אשר אני עושה דוקא שלא יהיו מסתירים ומעלימים על אור וחיות הנמשך מא"ס ב"ה שיתגלה כבוד ה' בלתי הסתר והעלם וכמ"ש כי עין בעין יראו כו' ונגלה כבוד ה' כו': כמו שכתוב: "כי כאשר השמים החדשים" וגוי, "אשר אני עושה" דווקא: הם לא יסתירו ויעלימו את האור והחיות הנמשכים מאין סוף ברוך הוא, וכך כבוד ה' יתגלה בלי הסתר והעלם; וכמו שכתוב: "כי עין בעין יראו" וגוי, ו"ונגלה כבוד הוי" וגוי.

12 ב והנה כל הנ"ל בבחי' עולם שנה נפש שהנפש מתלבשת בבחי' עולם לכל עולם לפי ערכו זהו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שפ"י ממלא הוא בחי' אור וחיות המלוכש ונעלם בעלמין כנ"ל,

2. והנה, כל האמור לעיל על בחינות עולם, שנה ונפש — שהנפש מתלבשת בעולם, בכל עולם לפי מידתו — הוא בחינת ממלא כל עלמין. פירוש "ממלא" הוא אור וחיות המתלבשים בעולמות ונעלמים בהם, כפי שנזכר לעיל.

אבל בחי' סוכ"ע הוא מ"ש אני הוי' לא שניתני בין קודם שנברא העולם לאחר שנברא העולם ומעלה ומטה שוין כי שוה ומשוה קטן וגדול כמו עד"מ העיגול שאין בו מעלה ומטה כו'.

אבל בחינת סוכ"ע כל עלמין היא מה שנאמר: "אני הוי' לא שניתני" — בין קודם שנברא העולם ובין לאחר שנברא העולם. למעלה ולמטה שווים, שכן הוא "שווה ומשווה קטן וגדול", כמשל העיגול שאין בו מעלה ומטה וכו'.

ולכך נקי בשם סובב. אך אין הפי' סובב שהוא מקיף מלמעלה בלבד ולא בא בעולמות דהכתיב את

השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש דזה קאי דוקא על בחי' סוכ"ע

ולכן הוא נקרא סובב. אך אין פירוש הדבר שסובב רק מקיף מלמעלה ואינו נכנס לעולמות, שהרי נאמר: "את השמים ואת הארץ אני מלא" — "אני" ממש, והכוונה היא דווקא לבחינת סובב כל עלמין.

אלא דר"ל [דרוצה לומר] דהגם שהוא בתוך כל העולמות איננו בא שמה בהתלבשות אור ושפע נגלית למקבלים אלא הוא קדוש ומובדל מהם ואיננו נתפס בגדר עלמין וכמאמר הקדוש בשמים ובארץ.

אלא הכוונה היא שאף שהוא נמצא בתוך כל העולמות, הוא אינו בא בהם כשהוא מלוכש כאור ושפע גלויים למקבלים; הוא קדוש ונבדל מהם, ואינו נתפס בגבולות העולמות, כמאמר: "הקדוש בשמים ובארץ".

פי' שהוא קדוש ומובדל גם בהיותו בשמים ובארץ ר"ל [רוצה לומר] דאע"פ [דאף על פי] דאת השמים ואת הארץ הוא מלא וזהו בשמים ובארץ עכ"ז [עם כל זה] הוא קדוש ומובדל מהם כו'

כלומר, הוא קדוש ונבדל גם כשהוא בשמים ובארץ. פירוש הדבר הוא שאף שהוא ממלא את השמים ואת הארץ, וזהו "בשמים ובארץ", בכל זאת הוא קדוש ונבדל מהם וכו'.

ואי לזאת הוא בשמים ובארץ בשוה כי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] לפי שמתלבש ונתפס בעלמין שייך סדר והדרגה מעילה לעילה מרוחניות לגשמיות

ולכן הוא נמצא בשמים ובארץ בשווה. בבחינת ממלא כל עלמין, מאחר שהוא מתלבש בעולמות ונתפס בהם, שייך סדר והדרגה, מעילה לעלה, מרוחניות לגשמיות;

אבל בבחי' סובב אין חילוק מדרגות כלל בין רוחניות כו' אלא שוה ומשוה רוחניות וגשמיות כחשיכה כאורה וזהו בשמים ממעל

אבל בבחינת סובב אין כלל הבדל בין מדרגות של רוחניות וכו'; אדרבה, הוא משווה את הרוחניות והגשמיות, "כחשכה כאורה". וזהו "בשמים ממעל"

ועל הארץ מתחת אין עוד וכתוב אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וזהו גדולה' [גדולתו] ומהולל מאד ולגדלתו אין חקר פי' גדול הוי' ומהולל

ועל הארץ מתחת אין עוד". ונאמר: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך". וזהו "גדול הוי' ומהולל מאד, ולגדולתו אין חקר". כלומר, "גדול הוי' ומהולל

מאד זהו מצד בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמהולל ומשובח בחילוק מדרגות רבות מאד בכל העולמות בריבוא רבבות עד אין מספר עד שגם הנבראים הגשמיים דסוף העשייה אומרים שירה.

מאד" — "מאד" מתייחס לבחינת ממלא כל עלמין, שבה הוא מהולל ומשובח בריבוי עצום של מדרגות בכל העולמות, ברבבות רבבות שאין להן מספר, עד שאפילו הנבראים הגשמיים שבסוף העשייה אומרים שירה.

14 וזהו מלך משובח ומפואר עדי עד כו'. פ"י שהוא משובח ומפואר עדי עד כי אינו דומה השירה והשבח שמשבחים ומפארים אותו הנבראים דעשיה שאין השגתם גדולה כ"כ [כל כך] לשירה ושבח שמפארים ומשבחים נבראים עליונים יותר.

וזהו "מלך משובח ומפואר עדי עד" וכו'. כלומר, הוא משובח ומפואר עדי עד, שכן השירה והשבח שבהם משבחים ומפארים אותו הנבראים שבעולם העשיה, שהשגתם אינה גדולה כל כך, אינם דומים לשירה ולשבח שבהם משבחים ומפארים אותו נבראים עליונים יותר.

15 ולפי שיש מדרגות רבות גבוה מעל גבוה אין קץ לכן אמר משובח ומפואר עדי עד.

ומכיוון שיש מדרגות רבות, זו למעלה מזו, עד אין קץ, נאמר: "משובח ומפואר עדי עד".

וכל זה ההתחלקות הוא מצד בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שנתפס בהשגת העולמות וע"ז נאמר גדול ה' ומהולל מאד

כל ההתחלקות הזאת נובעת מבחינת ממלא כל עלמין, הנתפסת בהשגת העולמות; ועל כך נאמר: "גדול ה' ומהולל מאד".

אבל ולגדולתו אין חקר היינו בחי' סוכ"ע שהוא בחי' שמו הגדול לכך נאמר ע"ז ולגדולתו אין חקר אשר הוא אינו נתפס ומתלבש תוך עלמין כלל ולא שייך בזה חילוק מדרגות כלל

אבל "ולגדולתו אין חקר" היא בחינת סוכ"ע כל עלמין, שהיא בחינת שמו הגדול. לכן נאמר עליה "ולגדולתו אין חקר", שכן היא אינה נתפסת ומתלבשת כלל בתוך העולמות, ולא שייך בה כלל חילוק מדרגות.

וזהו ענין שמיה רבא [ועמ"ש מזה ס"פ שלח ע"פ אני הוי' אלקיכם ע"ש] וזהו ענין תכלית ירידת הנשמות בעוה"ז בחומר גופני.

וזהו ענין "שמיה רבא", "שמו הגדול" (וראו מה שנכתב על כך בסוף פרשת שלח, על הפסוק "אני הוי' אלקיכם"). וזהו ענין תכלית ירידת הנשמות לעולם הזה, לתוך חומר גופני.

כי הנה עיקר כללות עבודת ה' בתורה ומצות הוא כדי להמשיך בחיי סוכ"ע לידי בחיי גילוי

כי עיקר כללות עבודת ה' בתורה ובמצוות הוא להמשיך את בחינת סובב כל עלמין לידי גילוי:

דהיינו בחיי עצמות אור א"ס שאינו בגדר עלמין שיהיה שורה ושוכן ומתגלה תוך כל עלמין [ואז לא יסתירו העלמין כלל]

כלומר, בחינת עצמות אור אין סוף, שאינה בגדר העולמות, תשרה, תשכון ותתגלה בתוך כל העולמות. [ואז העולמות לא יסתירו כלל];

כי בחיי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אף שהוא מתלבש תוך העלמין אך העלמין מסתירים על אור וגילוי זה דממכ"ע [דממלא כל עלמין] שמאיר בבחי' צמצום עצום

כי אף שממלא כל עלמין מתלבש בתוך העולמות, העולמות מסתירים את האור ואת הגילוי של ממלא כל עלמין, שמאיר בצמצום עצום;

אבל כשיאיר ויתגלה אור הסוכ"ע הקדוש ומובדל כו' דקמיה כחשיכה כאורה לא יסתירו העלמין כלל ועמ"ש בביאור ע"פ ראיתי

אבל כאשר אור סובב כל עלמין, שהוא קדוש ומובדל וכו', יאיר ויתגלה — ולפניו "כחשיכה כאורה" — העולמות לא יסתירו כלל. וראו מה שנכתב בביאור על הפסוק "ראיתי,"

והנה מנורת זהב כו' [וזהו דוקא ע"י מצות מעשיות בעוה"י דוקא ולזה ירדה הנשמה בגוף]

והנה, מנורה של זהב" וכו'). והדבר נעשה דווקא באמצעות המצוות המעשיות, דווקא בעולם הזה; ולשם כך ירדה הנשמה אל הגוף,

וזהו תכלית הירידה. דהגם שקודם ירידתה היתה ג"כ עומדת לפני ה' ונהנית מזיו השכינה זהו מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

וזהו תכלית הירידה. שכן אף שלפני ירידתה עמדה גם היא לפני ה' ונהנתה מזיו השכינה, היה זה מבחינת ממלא כל עלמין;

אבל ע"י ירידתה בגוף בעסק המצות מעשיות היא ממשכת בחיי גילוי אור הסוכ"ע (ועמ"ש מזה ע"פ את שבתותי תשמרו יעו"ש [יעו"ש שם] ג"כ באריכות).

אך באמצעות ירידתה אל הגוף, בעיסוק במצוות המעשיות, היא ממשכה את גילוי סובב כל עלמין (ועיינו במה שנכתב על כך על הפסוק "את שבתותי תשמרו"; ראו שם גם באריכות).

וביאור ענין זה הנה המצות נחלקו לבי' בחיי מ"ע [מצות עשה] ומל"ת [ומצות לא תעשה] בחיי מ"ע [מצות עשה]
הוא המשכת הקדושה ולהגביר הטוב

ביאור העניין הוא שהמצוות נחלקות לשני סוגים: מצוות עשה ומצוות לא תעשה. מצוות עשה עניינן המשכת הקדושה והגברת הטוב,

כמו שאנו מברכים אשר קדשנו במצותיו שממשיכים גילוי קדושה עליונה למטה. ועיי' מל"ת [מצות לא תעשה] הוא להפריד הרע מן הטוב ולאכפייא לסט"א [לסטרא אחרא] שלא יהיה לו אחיזה בקדושה.

כפי שאנו מברכים: "אשר קדשנו במצוותיו" — אנו ממשיכים גילוי של קדושה עליונה למטה. ואילו מצוות לא תעשה נועדו להפריד את הרע מן הטוב ולכפות את סטרא אחרא, כדי שלא תהיה לה אחיזה בקדושה.

16 ועמ"ש מזה בד"ה מה טובו אוהליך וידוע מאמר הזהר כד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין.

וראה מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "מה טובו אוהליך". ידוע מאמר הזהר: "כאשר הסטרא אחרא נכפפת, כבודו של הקדוש ברוך הוא מתעלה בכל העולמות".

בהיות כי זה לעומת זה עשה האלקים דכמו שיש היכלות דקדושה שמהם נשפע ונמשך כל טוב וכל המחשבות הקדושים ודבור ומעשה תומ"צ [תורה ומצות] הנה חיותם נמשך מבחי' היכלות הנ"ל.

שהרי "את זה לעומת זה עשה האלקים": כשם שיש היכלות של קדושה, שמהם נמשכים ונשפעים כל הדברים הטובים, כך גם כל המחשבות הקדושות, הדיבור והמעשה של תורה ומצוות שואבים מהם את חיותם,

כך לעומת זה יש ג"כ היכלות מכחות הטומאה שמהם נמשך שפע וחיות לכל דבר רע והאדם בעל בחירה כאשר יעמיס עליו עול תומ"צ [תורה ומצות] כשור לעול וכחמור למשאוי.

כך, לעומתם, יש גם היכלות מכוחות הטומאה, שמהם נמשכים שפע וחיות לכל דבר רע. לאדם יש בחירה חופשית: כאשר הוא מקבל על עצמו את עול התורה והמצוות, "כשור לעול וכחמור למשא",

יקבל חיותו וקיומו מהיכלות דקדושה הנ"ל ומהם ועל ידם ישתלשלו כל צרכיו הגשמיים ג"כ כשיעשה הכל לש"ש [לשם שמים] כדי שיוכל לעבוד את ה' כו'.

הוא יקבל את חיותו ואת קיומו מהיכלות הקדושה הנזכרים לעיל, ומהם ובאמצעותם ישתלשלו גם כל צרכיו הגשמיים, כאשר יעשה הכול לשם שמים, כדי שיוכל לעבוד את ה' וכו'.

17 ואם ח"ו [חס ושלום] לתאווה יבקש נפרד לרדוף אחר רצונות גשמיים הרי מקבל חיותו וקיומו מהיכלות

הקליפות שמשפיעים כל דבר רע כמו מחשבות זרות מתאוות גופנית אשר לא לה' המה.

אבל אם, חלילה, "מי שנפרד מבקש תאוה", ורודף אחר רצונות גשמיים, הוא מקבל את חיותו ואת קיומו מהיכלות הקליפות, שמשפיעים כל דבר רע, כגון מחשבות זרות הנובעות מתאוה גופנית, שאינן לה'.

רק שבקליפות ג"כ יש היכלות דנוגה שמשם נמשך תאוות היתר כשאנו מכוין לשם שמים ובחיי ק"נ

[קליפת נוגה] דעשיה שממנו נשפע תאוות היתר דעוה"ז רובו ככולו רע

אלא שבין הקליפות יש גם היכלות של נוגה, שמהם נמשכת התאוה לדברים המותרים כאשר האדם אינו מתכוון לשם שמים. וקליפת נוגה של עשיה, שממנה נמשכת התאוה לדברים המותרים בעולם הזה, רובה ככולה רע,

רק מעט טוב מעורב בתוכו ועמ"ש בפ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר בענין פנימיים ומקיפים דנוגה שמהם נמשך התאוה והכבוד כו' ע"ש.

ורק מעט טוב מעורב בתוכה. וראו מה שנכתב בפרשת אחרי, בביאור על הפסוק "כי ביום הזה יכפר", בענין הפנימיים והמקיפים של נוגה, שמהם נמשכים התאוה והכבוד וכו'; ראו שם.

18 ויש היכלות דג"ק [דג' קליפות] הטמאות שלמטה מק"נ [מקליפת נוגה] שמהם נמשך תאוות איסור מה שיש בו

ענף מאיסור דאורייתא או דרבנן.

ויש היכלות של שלוש הקליפות הטמאות, הנמצאות מתחת לקליפת נוגה, ומהן נמשכת התשוקה לדברים אסורים — לכל דבר שיש בו צד של איסור מן התורה או מדברי חכמים.

וכיון שהאדם בעל בחירה לכן בו תלוי הכל. וע"י שמדחה המחשבות זרות ומסיח דעתו מהן.

ומכיוון שלאדם יש בחירה חופשית, הכול תלוי בו. כאשר הוא דוחה את המחשבות הזרות ומסיח את דעתו מהן,

הנה עי"ז אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] ג"כ שהן בחיי היכלות הקליפות שהן מקור מחשבה זו ועי"ז

אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין.

על ידי כך נכפית גם הסטרא אחרא, כלומר היכלות הקליפות, שהם מקור המחשבה הזאת; ועל ידי כך "מתעלה כבודו של הקדוש ברוך הוא בכל העולמות".

פ"י שהרי אפי' [אפילו] היכלות דקדושה נק' עלמין כמו ההיכל שמתעלם בו המלך בישיבתו בו כך

כלומר, הרי אפילו היכלות הקדושה נקראים עולמות, כמו הארמון שבו המלך נסתר בשעה שהוא יושב בו; כך

בחי' היכלות ועולמות הן מעלימים ומסתירים על גילוי אור ה' שלא יהיה הגילוי כ"כ [כל כך] רק ע"י לבוש והעלם ההיכל ולכן נקי עולם לשון העלם כנ"ל.

ההיכלות והעולמות מסתירים ומכסים על גילוי אור ה', כך שהגילוי אינו בעוצמה רבה כל כך, אלא עובר רק דרך הלבוש וההסתר של ההיכל; ולכן נקרא עולם, מלשון העלם, כפי שנאמר לעיל.

19 וכד אתכפיא בחי' ההעלם היותר אחרון שמסתיר ומעלים בתכלית והן היכלות הקליפות שמהם נמשך מחשבה זרה מה שהוא נגד רצון ה' וה"ז [והרי זה] העלם גמור היותר אחרון.

וכאשר נכנעת ההסתרה האחרונה ביותר, שמסתירה ומעלימה באופן מוחלט — כלומר, היכלות הקליפות, שמהם נמשכת מחשבה זרה, דבר המנוגד לרצון ה' — הרי זו ההסתרה הגמורה והאחרונה ביותר.

ובחי' אתכפיא כשמדחה המחשבה זו ה"ז [הרי זה] דחיית הקליפה זו המעלים ומסתיר לבלתי יסתיר על אור

וכניעה זו, אתכפיא, מתרחשת כשדוחים את המחשבה הזאת; בכך דוחים את הקליפה שמסתירה ומעלימה, כדי שלא תסתיר את אור

ה' שבאדם ע"י אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] פי' שמאיר ומתגלה בחי' סוכ"ע שנק' קוב"ה [קודשא בריך הוא] לשון קדוש ומובדל כנ"ל בפי' והקדוש בשמים ובארץ כו'.

ה' שבאדם. על ידי כך "אסתלק יקרא דקודשא בריך הוא" — כבודו של הקדוש ברוך הוא מתעלה. כלומר, בחינת האור המקיף את כל העולמות, סובב כל עלמין, מאירה ומתגלה; היא נקראת "הקדוש ברוך הוא", לשון קדוש ומובדל, כפי שהוסבר לעיל בפירוש "והקדוש בשמים ובארץ" וכו'.

20 והגילוי הזה הוא בכולהו עלמין והיכלות המעלימים מבלי יעלימו ויסתירו כלל. וגילוי הארה זו מבחי' סוכ"ע נקרא אסתלק מלשון התרוממות [כמ"ש במ"א בפי' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה כו'.

והגילוי הזה הוא "בכל העולמות", וגם בהיכלות המעלימים, כך שאינם מעלימים ומסתירים כלל. גילוי הארה זו מבחינת סובב כל עלמין נקרא "אסתלק", מלשון התרוממות (כמו שכתוב במקום אחר, בפרשת ויקהל, במאמר המתחיל "קחו מאתכם תרומה" וכו'.

ועמ"ש בפי' שלח ע"פ טובה הארץ מאד מאד הנ"ל] וזהו דייקא ע"י אתכפיא סט"א [סטרא אחרא] למטה דוקא [בעוה"ז בגוף האדם ונפש הבהמית.

ועיינו במה שכתוב בפרשת שלח על הפסוק "טובה הארץ מאד מאד", הנזכר לעיל. וזהו דווקא על ידי הכנעת הסטרא אחרא למטה, דווקא (בעולם הזה, בגוף האדם ונפש הבהמית;

21 וכמשל הבית שרוצים להגביהו כשמגביהים הקורה והעץ התחתונה יוגבה על ידה כל הבנין כו' וכמ"ש במ"א בפ' בראשית בד"ה להבין הטעם].

כמו במשל הבית שרוצים להגביה: כשמרימים את הקורה והעץ התחתונים, כל הבניין מתרומם איתם וכו'; וכפי שנכתב במקום אחר, בפרשת בראשית, במאמר המתחיל "להבין הטעם".

והוא ע"י שבירת כח תאוה גופנית שע"י נקרע בחי' המסך דקליפה המסתיר והמעלים וע"י נתגלה ונתרומם האור מבחי' סוכ"ע בתוך כל עלמין והתרוממות והתנשאות זאת

וזה נעשה על ידי שבירת כוחה של התאוה הגופנית, שבאמצעותה נקרע המסך של הקליפה, המסתיר ומעלים; ובכך מתגלה ומתרומם בתוך כל העולמות האור הסובב כל עלמין. והתרוממות והתנשאות זו

היינו שלא יהיה בבחי' התלבשות והתעלמות תוך עלמין שמסתירים על אור דממכ"ע [דממלא כל עלמין] אבל ע"י גילוי הסוכ"ע אין מעלים ומסתיר כו'.

פירושה שהוא אינו מתלבש ונעלם בתוך העולמות, המסתירים את האור של ממלא כל עלמין; אך כאשר סובב כל עלמין מתגלה, אין דבר שמעלים ומסתיר וכו'.

22 וכל זה נעשה ע"י האדם בהיות כי יעקב חבל נחלתו כמשל החבל כשמתנענע למטה מתנענע גם למעלה בראשו כך ע"י התעוררות ניצוץ האלקי למטה לצאת מחומר תאוות הגופני כך יתעורר למעלה.

כל זה נעשה באמצעות האדם, שכן "יעקב חבל נחלתו": בדומה לחבל, שכאשר מניעים אותו למטה הוא נע גם למעלה, בקצהו העליון; כך, כאשר הניצוץ האלקי מתעורר למטה לצאת מחומריותו של התאוות הגופניות, מתעוררת בעקבות זאת גם התעוררות למעלה.

ולכן אל יפול לב האדם ממה שנופלים לו מ"ז רק שיראה לדחותן והיינו להסיח דעתו מהן והיחס הדעת הוא ע"י תקיעת הדעת בהתבוננות ובתיבות התפלה. וע"י אתכפיא סט"א [סטרא אחרא] למעלה ואסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין:

לכן אין לאדם ליפול ברוחו כאשר מחשבות זרות עולות בו; עליו רק להשתדל לדחות אותן, כלומר להסיח מהן את דעתו. הסחת הדעת נעשית באמצעות ריכוז הדעת בהתבוננות ובמילות התפילה. כך נכפית הסטרא אחרא למעלה, ו"כבודו של הקדוש ברוך הוא מתעלה בכל העולמות".

23 ג וזהו ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו של ע' [שבעים] שנה.

3. וזהו פירוש מאמר חז"ל: "כל העונה אמן, יהא שמיה רבא, בכל כוחו — קורעים לו גזר דינו של שבעים שנה".

כי פי' שמיה רבא היינו בחי' סוכ"ע שזהו הנקי שמו הגדול כי הנה מבואר במ"א ע"פ משה ידבר כי פירוש "שמיה רבא" הוא בחינת סובב כל עלמין, וזהו הנקרא "שמו הגדול". והרי מבואר במקום אחר, על הפסוק "משה ידבר",

כי שמותיו של הקב"ה הם הם התפשטות והשפעה להתהוות מדותיו ית' שם הוי' בנקוד פת"ח הוא בחכמה ושם אל בחסד כו' והם ע"ס [עשר ספירות] דאצי' הנקראות בשם ממכ"ע [ממלא כל עלמין] [ע' עיין] באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה וילבש צדקה כשריון]

שמותיו של הקדוש ברוך הוא הם עצמם ההתפשטות וההשפעה שבאמצעותן מתהוות מדותיו יתברך: שם הוי' בנקוד פתח הוא בחכמה, ושם אל בחסד וכו'. אלו הן עשר ספירות דאצילות, הנקראות בשם ממלא כל עלמין [ראו באגרת הקודש, דיבור המתחיל "וילבש צדקה כשריון"].

אבל שמו הגדול הוא בחי' סוכ"ע והוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד בבחי' א"ס.

אבל שמו הגדול הוא בחינת סובב כל עלמין, והוא על דרך מאמר חז"ל: "קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד", בבחינת אין סוף.

24 ופי' יהא שמיה רבא מברך לעלם כו' היינו שיומשך בהתגלות בגי' עולמות בי"ע גי' כמ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

ופירוש "יהי שמו הגדול מבורך לעולם" וכו' הוא, שיומשך בגילוי גם בשלושת העולמות בריאה, יצירה ועשיה, ככתוב: "לכבודי בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו".

והיינו שיומשך לגילוי ולא יסתירו כלל בחי' ההעלם וההסתר של העלמין וכנ"ל בפי' אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין

כלומר, שיומשך בגילוי, וההעלם וההסתר של העולמות לא יסתירו אותו כלל, כפי שנתבאר לעיל בפירוש "הסתלק כבודו של הקדוש ברוך הוא בכל העולמות".

וזהו לעלם ולעלמי עלמא שהן דרך כלל גי' עולמות כלליים בי"ע ודרך פרט הוא בכולהו עלמין ועי"ז קורעין לו גזר דינו של ע' [שבעים] שנה.

וזהו "לעולם ולעלמי עלמא" — שפירושם בדרך כלל הוא שלושת העולמות הכלליים בריאה, יצירה ועשיה, ובדרך פרט — "בכל העולמות". ועל ידי כך קורעים לו את גזר דינו של שבעים שנה.

פִּי דִכְמוּ שֵׁשׁ שִׁבְעַת מִדּוֹת דְּקֹדֶשׁה בִּנְפֶשׁ אֱלֹהִית כֹּל אִי כְּלוּלָה מַעֲשֶׂרָה. כֹּךְ יֵשׁ גִּיכ זִי מִדּוֹת בִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית כֹּל אִי כְּלוּל מַעֲשֶׂר וְהַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית

פִּירוּשׁ הַדְּבָר: כֶּשֶׁם שֵׁשׁ שִׁבְעַת מִדּוֹת שֶׁל קֹדֶשׁה בִּנְפֶשׁ הָאֱלֹקִית, וְכֹל אַחַת כְּלוּלָה מַעֲשֶׂר, כֹּךְ יֵשׁ גַּם שִׁבְעַת מִדּוֹת בִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְכֹל אַחַת כְּלוּלָה מַעֲשֶׂר. וְהַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית

מִתְּלַבֶּשֶׁת בִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית לְבִרְרָה וְכַמִּי"ש יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְהִרְעָה שֶׁל הַמִּדּוֹת דִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁהֵן זֵי מִדּוֹת כֹּל אִי כְּלוּל מִיּוֹד נִקְרָא גֹזֵר דִּינוֹ

מִתְּלַבֶּשֶׁת בִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית כְּדִי לְבַרֵּר אוֹתָהּ, כְּכַתוּב: "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה". וְהִרְעָה שֶׁבְּמִדּוֹת נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, שֶׁהֵן שִׁבְעַת מִדּוֹת שֶׁכֹּל אַחַת כְּלוּלָה מַעֲשֶׂר, נִקְרָא "גֹזֵר דִּינוֹ

שֶׁל עֵי" [שִׁבְעִים] שָׁנָה [וְגַם הוּא מִמַּשׁ גֹּזֵר דִּינוֹ שֶׁל עֵי" [שִׁבְעִים] שָׁנָה כְּפֶשׁוּטוֹ כִּי יָמִים יוֹצְרוּ כְּדִי לְבַרֵּר הַמִּדּוֹת דְּנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית] כְּנִי"ל בְּפִי יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם כּו'.²⁵

שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה". [וְזֶהוּ גַם מִמַּשׁ גֹּזֵר דִּינוֹ שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה בְּמוֹכֵן הַפְּשׁוּט, שֶׁהֵרִי "יָמִים עוֹצְבוֹ" כְּדִי לְבַרֵּר אֶת מִדּוֹת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית, כִּפִּי שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעִיל בְּפִירוּשׁ "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם" וכו'.]

25 ומחמת התגברות הרע דנפש הבהמית נמשך עליו הגזר דין בענין חיות העי' [השבעים] שנה] ועיי גילוי שממשיך

ומכיוון שהרע של נפש הבהמית גובר, נגזר עליו גזר הדין הנוגע לחיי שבעים השנים]. ועל ידי הגילוי שהוא ממשיך

מבחי' סוכ"ע דאתכפיא סט"א [סטרא אחרא] ואסתלק יקרא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין שלא יעלימו ולא יסתירו עוד ה"ז [הרי זה] ענין נקרע גזר דינו של עי' [שבעים] שנה.

מבחינת סוכב כל עלמין, כאשר הסטרא אחרא נכפפת וכבודו של הקדוש ברוך הוא מתעלה בכל העולמות, כך שאינם מעלימים ומסתירים עוד — זהו ענין קריעת גזר הדין של שבעים השנה.

[וגם כי עולם שנה נפש הנה מבחי' נפש שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נמשך בחיי שנה ועולם וכנ"ל ועיי איש"ר [אמן יהא שמיה רבא] שממשיך מבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' נפש

(וגם, מאחר שבשלישייה עולם, שנה, נפש, מדרגות "שנה" ו"עולם" נמשכות מבחינת "נפש", שהיא ממלא כל עלמין, כפי שנאמר לעיל; ואילו באמצעות "אמן, יהא שמיה רבא מברך" הוא ממשיך מבחינת סוכב כל עלמין, שהיא למעלה מבחינת "נפש";

וזהו אם ישים אליו לבו פי' אליו ולא למדותיו ועי' רוחו ונשמתו אליו יאסוף רוחו היינו כמ"ש וברוח פיו כל צבאם והוא גי' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

וזהו "אם ישים אליו לבו", כלומר אליו ולא למידותיו; ועל ידי כך "רוחו ונשמתו אליו יאסוף". "רוחו" היא ככתוב: "וברוח פיו כל צבאם", וגם היא מבחינת ממלא כל עלמין,

אבל הוא למעלה מבחי' נפש ועמ"ש בפ' שלח מענין העלמין ששרשן מבחי' עגולים שהוא בחי' נפש כו' אבל היא למעלה מבחינת "נפש". ועיינו כמה שנכתב בפרשת שלח על העולמות, ששורשם מבחינת עיגולים, שהיא בחינת "נפש" וכו';

ע"ש ונשמתו היינו בחי' סוכ"ע והמשכה זו היא לעלם בבחי' עולם וכמ"כ [וכמו כן] בבחי' שנה לכן עי' קורעים לו כו'.

עיינו שם. ו"נשמתו" היא בחינת סוכב כל עלמין; והמשכה זו היא לעולם, בבחינת "עולם", וכן בבחינת "שנה". לכן על ידי כך קורעים לו וכו'.

ועי' ברע"מ [ברעי' מהימנא] פי' תצא (דרע"ז סע"ב [סוף עמוד ב]) מענין שנה בזהר פי' פינחס (דרי"נ ע"א) יומין תתאין זמנין דאינון שנייה כו' משכו יומין עילאין לגבי יומין תתאין כו' ועיינו ברעי' מהימנא, פרשת כי תצא (רע"ז ע"ב), בענין "שנה"; ובזהר, פרשת פינחס (רי"נ ע"א): "יומין תתאין זמנין דאינון שנייה" וכו'; "משכו יומין עילאין לגבי יומין תתאין" וכו'.

ועיין שם (דרי"ב סע"א [סוף עמוד א]) דפי' בכל כחו כענין יגדל נא כח אד' ועי' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם וכן פי' מהרש"א [מהרש"א] בשבת (ק"יט ב') ועי' באד"ר [באדרא רבא] (דקלי"ח ע"ב) ועיינו שם (ר"כ ע"א), שם מוסבר "בכל כוחו" בדומה ל"יגדל נא כוח אד"; ועיינו בפירוש הרמ"ז שם. וכך פירש גם מהרש"א בשבת (ק"יט ב'). ועיינו באדרא רבא (קלי"ח ע"ב).

ע"פ בקרב שנים חיהו אינון שנים קדמוניות דאקרון ימי קדם כו' ועי' (דקלי"ג ב') ובזהר פי' ויחי (דרל"ח ב') ובפ' בשלח (דמ"ה א')

על "בקרב שנים חיהו": "אלה הן השנים הקדמוניות, שנקראות ימי קדם" וכו'; ועיינו שם (133ב), ובזהר פרשת ויחי (238ב) ובפרשת בשלח (45א),

ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם וכ"ז [וכל זה] נרמז בענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו שהוא ענין ההמשכה מבחי' ימי קדם ושנים קדמוניות

ובפירוש הרמ"ז שם. כל זה רמז גם בדברי רבותינו ז"ל: "כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כוחו" — עניינו המשכה מבחינת ימי קדם ושנים קדמוניות;

לכן עי"ז קורעים לו גזר דינו של ע' [שבעים] שנה ששרשן מבחי' שנות עולם וימי עולם ועיין בזהר פ' בראשית (דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב] ודף נ"ח א')

ולכן על ידי כך קורעים לו את גזר דינו של שבעים שנה, ששרשן מבחינת "שנות עולם" וימי עולם. ועיין בזהר פרשת בראשית (37ב, סוף העמוד, ועמוד 58א),

ובזהר הרקיע שם ובזהר ס"פ תרומה דקע"ח סע"ב [סוף עמוד ב] וזהו ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון בואו ונחשב חשבוננו של עולם.

ובזהר הרקיע שם, ובזהר סוף פרשת תרומה, 178ב, סוף העמוד. וזהו "על כן יאמרו המושלים: בואו חשבון" — בואו ונחשב את חשבוננו של עולם.

פ"י המושלים אלו המושלים ביצרם לאכפא לסט"א [לסטרא אחרא] כנ"ל בשכירת תאו' [תאוות] הגופנית בסור מרע במחשבה דבור ומעשה וגם בראיה ושמיעה כו'.

פירוש: "המושלים" הם המושלים ביצרם, כדי להכניע את הסטרא אחרא, כנזכר לעיל, באמצעות שכירת תאוות הגוף, בסור מרע במחשבה, בדיבור ובמעשה, וגם בראיה ובשמיעה וכו'.

וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם כמו להיות עוצם עיניו מראות ברע בהסתכלות וכו' ובמעשה

וכמו שכתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"; למשל, להיות "עוצם עיניו מראות ברע", בהסתכלות וכו', ובמעשה

כמו שאמרו קדש עצמך במותר לך וכיוצא בזה. ועי"ז אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] להיות גילוי סובב כ"ע [כל עלמין] בתוך ההעלם וההסתר שבכולהו עלמין כנ"ל:

כמו שאמרו: "קדש עצמך במותר לך", וכיוצא בזה. ועל ידי כך "אסתלק יקרא דקודשא בריך הוא", כך שסובב כל עלמין מתגלה בתוך ההעלם וההסתר שבכל העולמות, כנזכר לעיל.

26 וזהו על כן יאמרו המושלים ביצרם דוקא בואו ונחשוב חשבוננו של עולם. פי' עולם מלשון העולם והסתר כנ"ל

וזהו: "על כן יאמרו המושלים ביצרם" דווקא, "בואו ונחשוב חשבוננו של עולם". פירוש "עולם" הוא מלשון העולם והסתר, כנזכר לעיל.

ואומרים נחשב חשבון ירידת הנשמה לעוה"ז בגוף החשוך שבחיי תכלית הירידה הוא לצורך עלייה והיינו כדי להיות אתכפיא סט"א [סטרא אחרא] שבזה יסתלק יקרא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] כו' כנ"ל.

והם אומרים: נחשב את חשבון ירידת הנשמה לעולם הזה, לתוך הגוף החשוך; תכלית הירידה היא לשם עלייה, כלומר, כדי שתהיה אתכפיא לסטרא אחרא, ועל ידי כך יתעלה כבודו של הקדוש ברוך הוא וכו', כנזכר לעיל.

27 ועוד בפ' חשבוננו של עולם ועיקר כי לפי רוב ההעלם שבעוה"ז שהוא עולם היותר האחרון וע"כ החשך עב וכפול ומכופל

ויש [הסבר] נוסף ל"חשבון העולם", והוא העיקרי: ככל שההעלם בעולם הזה גדול יותר — והוא העולם האחרון ביותר — כך החושך עבה, כפול ומכופל;

ולכן כדי להאיר את החשך העב כמוהו צריך להמשיך דייקא אור גדול ורב עצום יותר שע"י דייקא גם חשך לא יחשיך וכחשכה כאורה משא"כ אור קטן לא יועיל מחמת עביות החשך

ולכן, כדי להאיר חושך עבה כל כך, צריך להמשיך דווקא אור גדול, רב ועצום, שעל ידו דווקא "גם חושך לא יחשיך" ו"כחשכה כאורה"; ואילו אור קטן לא יועיל, בגלל עובי החושך.

וכמו שאנו רואים שבבית די באור הנר אבל במרתף לפי ששם האויר עב מאד להיותו בתוך חומריות הארץ ע"כ

וכפי שאנו רואים: בבית די באור של נר, אבל במרתף, מכיוון שהאויר שם עבה מאוד, בהיותו בתוך חומריות הארץ, לכן

כדי להאיר האויר הגס צ"ל ע"י אור גדול משא"כ נר דק יוכל להיות נכבה מחמת גשמיות האויר.

כדי להאיר את האויר הגס צריך אור גדול, ואילו נר דק עלול להיכבות בגלל גשמיות האויר.

28 וכך עדי"מ כדי להאיר החשך דעולם העשיי [העשיה] הגשמיות הוא עיי אור עליון ביותר וזהו ירידת הנשמות לעוה"ז אשר עיי נר הוי' נשמת אדם ונר מצוה ותורה אור עיי דייקא יוכלו להאיר להיות אתהפכא חשוכא לנהורא כו'

כך גם, בדרך משל, הארת החשכה של עולם העשיה הגשמי נעשית דווקא באמצעות אור נעלה ביותר. וזהו ירידת הנשמות לעולם הזה: באמצעות "נר הוי' נשמת אדם" ו"נר מצוה ותורה אור", דווקא על ידם יוכלו להאיר, כך שהחשכה תתהפך לאור וכו'.

וזהו ענין ונחשב חשבוננו של עולם שלפי רוב ההעלם כך צריך להרבות באור התורה והמצוות: וזהו עניין "ונחשב חשבוננו של עולם": ככל שההעלם גדול יותר, כך צריך להרבות באור התורה והמצוות.

29 ד תבנה ותכונן עיר סיחון. הנה עיר סיחון היא התפלה שנקראת שיחה בשיין שמאלית וכמ"ש ויצא יצחק לשוח בשדה ופרש"י [ופירש רש"י / ופירוש רש"י] לשון תפלה

4. "תיבנה ותיכונן עיר סיחון". והנה "עיר סיחון" היא התפילה, הנקראת שיחה, [הכתובה] בשיין שמאלית, כמו שכתוב: "ויצא יצחק לשוח בשדה", ורש"י מפרש שזהו לשון תפילה,

כמו ישפוך שיחו. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דע"ז אין שיחה אלא תפלה. ולהבין הטעם למה נק' התפלה שיחה.

כמו "ישפוך שיחו". וכפי שאמרו חז"ל בפרק הראשון של מסכת עבודה זרה: "אין שיחה אלא תפילה". ויש להבין מדוע התפילה נקראת שיחה.

אך הענין הוא כי מלבד דשיחה לשון דבור ומה גם לפמש"כ [לפי מה שכתוב] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הסוכות פ"ב [פרק ב'] דשיחה הוא הדבור בלחש ובחשאי ובהסתר וזהו ענין צלותא בלחש.

אך העניין הוא, מלבד זאת ששיחה היא לשון דיבור, וביתר שאת לפי מה שכתוב בפרי עץ חיים, שער הסוכות, פרק ב, ששיחה היא דיבור בלחש, בשקט ובהסתר, וזהו עניין "צלותא בלחש" — תפילה בלחש;

אך עוד זאת יש בפ"י שיחה שהוא מענין הסחה והזזה ממקום אל מקום אחר כמו כאשר יפרש השוחה לשחות (בישעיה כ"ה י"א) דפירושו לשוט במים.

יש עוד משמעות במילה שיחה: היא קשורה להסחה ולהזזה ממקום למקום, כמו בפסוק "כאשר יפרש השוחה לשחות" (ישעיה כה, יא), שפירושו לשוט במים.

שענין השט במים הוא שמזיז ומעתיק א"ע [את עצמו] ממקום למקום כו' [וכמ"כ] [וכמו כן] מצינו שפי' רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] בפי' דאגה בלב איש ישיחנה ב' פירושים הנ"ל ישיחנה מדעתו לשון היסח הדעת שמעתיק ומסיח דעתו מדאגתו לתקוע הדעת בתורה ועבודת ה'.

שהרי השוחה במים מזיז ומעתיק את עצמו ממקום למקום וכו'. (וכך גם מצאנו שחז"ל פירשו את "דאגה בלב איש ישיחנה" בשני הפירושים האמורים: "ישיחנה מדעתו" – לשון היסח הדעת, כלומר שהוא מסיח את דעתו מדאגתו ומעתיק אותה ממנה, כדי לרכז את דעתו בתורה ובעבודת ה';

30 וישיחנה לאחרים הוא לשון דבור] ופי' וענין הזה בתפלה הוא בהיות שעיקר הבקשה בתפלה הוא שיתגלה בחי' סובב כל עלמין להיות מתלבש תוך כל עלמין. וזהו שאנו אומרים יהי רצון כי הוא ית' למעלה מן הרצון.

ו"ישיחנה לאחרים" הוא לשון של דיבור. פירוש ומשמעות ה"הזזה" שבתפילה היא שעיקר הבקשה בתפילה הוא שיתגלה האור המקיף את כל העולמות (סובב כל עלמין), כדי שיתלבש בתוך כל העולמות. וזהו שאנו אומרים "יהי רצון", כלומר, שיהיה רצון, שהרי הוא ית' למעלה מן הרצון.

31 וכדי שיהיה לו בחי' רצון בברכות שמונה עשרה כמו גואל ישראל ומברך השנים וכיוצא. היינו ג"כ ענין הסחה והזזה ממקום למקום

וכדי שיהיה לו רצון בברכות תפילת שמונה עשרה, כגון "גואל ישראל" ו"מברך השנים" וכיוצא בזה, גם זה עניין של הסחה והזזה ממקום למקום;

כי מצד עצמו לאו דאית ליה מכל אינון מדות כלל והוא ית' נעתק ויורד ממקום מדרגתו העצמי שלמעלה גם מבחי' רצון להיות לו רצון בהמשכות כו'

שכן מצד עצמו "לא שיש לו כלל אחת מאותן מידות"; והוא יתברך נעתק ויורד ממקום מדרגתו העצמית, שלמעלה אפילו מבחינת רצון, כדי שיהיה לו רצון בהמשכות וכיוצא בזה.

ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] זו ר"ל [רוצה לומר] המשכה זו שנמשך ע"י התפלה בחי' יהי רצון כו' נקי' שיחה והזזה שמלמעלה למטה כו'.

ואתערותא דלעילא זו, כלומר המשכה זו הנמשכת על ידי התפילה, בחינת "יהי רצון" וכיוצא בזה, נקראת שיחה והזזה מלמעלה למטה.

אך בחיי שיחה זו מלמעלה למטה באה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בשיחה שבתפלה שהאדם מתפלל כי רוח אייתי רוח כו'.

אך שיחה זו מלמעלה למטה באה על ידי אתערותא דלתתא, בשיחה שבתפילה שהאדם מתפלל, כי "רוח מביאה רוח" וכיוצא בזה.

32 וגם באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] זו שייך ב' פירושים הנ"ל. לשון הסחה והזזה. כי עיקר התפלה היינו בחיי צעקה בצר לו וזהו לפני ה' ישפוך שיחו.

גם בהתעוררות זו מלמטה שייכים שני הפירושים שהוזכרו לעיל: הסחה והזזה. שכן עיקר התפילה הוא בחינת צעקה מתוך מצוקה, ועל כך נאמר: "לפני הוי' ישפוך שיחו".

לשון ישפוך היינו שפיכת הנפש כאשר צר לה מאד מאשר בהבל בא ובחושך וצלמות ילך ברוב הזמן כו'.

המילה "ישפוך" מבטאת שפיכת הנפש כשהיא נתונה במצוקה גדולה, משום "בהבל בא ובחושך וצלמות ילך" במשך רוב הזמן וכו'.

33 והיינו ע"י קדימת בחיי בואו חשבון להיות ממארי דחושבנא בכל לילה כנ"ל לטעום מרירות בנפשו

מכל מעשיו ודבוריו ומחשבותיו אשר לא לה' המה מיום היותו ועל אשר נשקע ונטבע בתאוות עוה"ז וזה נעשה על ידי הקדמת "בואו חשבון" — להיות ממארי דחושבנא בכל לילה, כפי שנוכח לעיל: לטעום מרירות בנפשו על כל מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו שלא היו לשם ה', מאז היותו, ועל כך ששקע ונטבע בתאוות העולם הזה,

ובזה כל השתדלותו בשכבו ובקומו כו' והאמת נשכח מלוח לבו מחמת טרדתו בהבלי הזמן כו' רק כי פנו אלי עורף בלא לב כו'.

ובזה כל השתדלותו בשכבו ובקומו וכו'; והאמת נשכח מלוח לבו מפני טרדתו בהבלי הזמן וכו'; אלא ש"פנו אלי עורף", בלי לב וכו'.

34 ויוסיף דעת בגדולת ה' יוסיף מכאוב בנפשו. ועי"ז ישפוך שיחו במס"נ [במסירות נפש] מעומקא דליבא.

להיות בחיי הסחה והזזה ממש שיה"י [שיהיה] נעתק ונבדל ממדותיו הבהמיות המסתירים כו' "המוסיף דעת" בגדולת ה' "מוסיף מכאוב" בנפשו. בעקבות זאת הוא ישפוך את שיחו במסירות נפש, מעומק הלב, כך שתחולל בו הסחה והזזה של ממש: הוא יעתק ויפרד ממדותיו הבהמיות המסתירות וכו'.

וזהו שע"י בואו חשבון אזי תבנה ותכונן עיר סיחון. להיות התפלה כדבעי בבחי' שפיכת הנפש ושיהיה נעתק וניזוז מהטבעת מדות דנה"ב [דנפש הבהמית],

וזהו שעל ידי "בואו חשבון", אזי "תבנה ותכונן עיר סיחון": התפילה תהיה כראוי, בבחינת שפיכת הנפש, והוא ייעתק ויזוז מהטבע המושרש של מדות הנפש הבהמית.

אמנם לשון תבנה ותכונן הענין הוא כי בתפלה צ"ל ג"כ דוקא צרופי אותיות הדבור וכפ"י הפשוט דשיחה לשון דבור.

אולם משמעות הלשון "תבנה ותכונן" היא שבתפילה צריכות להיות גם דווקא צירופי אותיות הדיבור, בהתאם למשמעות הפשוטה של המילה "שיחה", שהיא לשון דיבור.

לכן נאמר ע"ז לשון בנין כמו הבנין מאבנים כך דבורי התפלה נק' בתים כמ"ש בס"י [בספר יצירה] שהאותיות נק' אבנים כו'.

לכן נאמר כאן לשון בנין: כשם שבניין עשוי מאבנים, כך דיבורי התפילה נקראים "בתים", כמבואר בספר יצירה שהאותיות נקראות "אבנים" וכו'.

35 וז"ש [וזהו שכתוב] דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] ערב ובוקר וצהריים אשיחה ואהמה וישמע קולי דהיינו כשהתפלה היא בבחי' אשיחה ע"ד הנ"ל ע"י וישמע קולי כו'.

וזהו שכתב דוד המלך עליו השלום: "ערב, בוקר וצהריים אשוחח ואהמה, והוא ישמע את קולי"; כלומר, כאשר התפילה היא בבחינת שיחה, כפי שנתבאר לעיל, על ידי כך "הוא ישמע את קולי" וכו'.

ועמ"ש בד"ה וכל בניך ופ"י ותכונן היינו כמ"ש בצדקה תכונני וכמ"ש ע"פ אני בצדק אחזה פניך ר' [רבי] אלעזר יחיב פרוטה לעני והדר מצלי ועמ"ש מזה ג"כ ע"פ הקל קול יעקב.

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "וכל בניך". פירוש "ותכונן" הוא כפי שנאמר: "בצדקה תכונני", וכפי שנכתב על הפסוק "אני בצדק אחזה פניך": "רבי אלעזר היה נותן פרוטה לעני ואחר כך מתפלל". ועיינו במה שנכתב על כך גם על הפסוק "הקול קול יעקב".

36 והנה פיי סיחון סיחה נאה יתפרש ג"כ על התורה בצירופי אותיות שבה דהנה דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] אמר מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי וכתוב כי עדותיך שיחה לי. ועמ"ש ע"פ ויצא יצחק לשוח בשדה.

והנה, הפירוש של סיחון כ"שיחה נאה" יתפרש גם על התורה, בצירופי האותיות שבה. שהרי דוד המלך עליו השלום אמר: "מה אהבתי תורתך! כל היום היא שיחתי", ונאמר: "כי עדותיך שיחה לי". ועיין במה שנתבאר על הפסוק "ויצא יצחק לשוח בשדה".

והיינו שצירופי אותיות שבתורה הן במקרא הן במשנה הן בהלכות ואגדות נקי בחי שיחה ע"ד הנ"ל שהוא ענין הסחה והזזה ממקום למקום.

כלומר, צירופי האותיות שבתורה — הן במקרא, הן במשנה והן בהלכות ובאגדות — נקראים בחינת שיחה, על דרך האמור לעיל, שעניינה הסחה והזזה ממקום למקום.

בהיות כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ קווצותיו תלתלים שהיה ר"ע [רבי עקיבא] דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות.

וזאת משום שאמרו חז"ל על הפסוק "קווצותיו תלתלים", שרבי עקיבא היה דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות.

37 והנה נמשלו ההלכות לבחי שערות והוא בחי שער רישיה כעמר נקא. כמו עד"מ השערות הנמשכים מן הראש

והנה, ההלכות נמשלו לשערות, וזוהי בחינת "שער ראשו כצמר נקי". למשל, השערות הנמשכות מן הראש

שהן בוקעים ויוצאים והארה מהמוח נמשך ומתלבש בהם כך ע"י ההלכות נמשך מחכמתו ית' דלית מחשבה תפיסא בה כלל שע"ז נאמר מאד עמקו מחשבותיך כו'

בוקעות ויוצאות, והארה מן המוח נמשכת ומתלבשת בהן; כך, באמצעות ההלכות נמשכת חכמתו ית', שאין שום מחשבה יכולה לתפוס בה כלל, ועל כך נאמר: "עמוקות מאד מחשבותיך" וכו',

ומתלבש בהלכות הערוכות לפנינו וזהו בחי כשמן הטוב על הראש כו' שמן משחת קדש שמבחי קדש מלה בגרמה נמשך ומתלבש בהלכות התורה.

ומתלבשת בהלכות הערוכות לפנינו. וזוהי בחינת "כשמן הטוב על הראש" וכו', "שמן משחת קודש": מבחינת קודש, שהיא "מילה בפני עצמה", היא נמשכת ומתלבשת בהלכות התורה.

38 וזהו ענין שיחה והזזה. ולכן נק' התורה חתן חות דרגא כו' ועמ"ש ע"פ שיר השירים כו'.

וזהו ענין השיחה וההזזה. לכן התורה נקראת "חתן" — "חות דרגא", כלומר יורד מדרגה, וכו'. ראו גם מה שכתוב על "שיר השירים" וכו'.

וזהו מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי. פ"י שיחה והזזה מפני שנמשך גילוי אור א"ס ע"י צירופי אותיות שנק' שער רישיה כו'.

וזהו "מה אהבתי תורתך! כל היום היא שיחתי": פירוש "שיחה" הוא הזזה, משום שגילוי אור אין סוף נמשך באמצעות צירופי האותיות, הנקראים "שערות ראשו" וכו'.

וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בעירובין (דנ"ד ע"ב) ע"פ והולכי על דרך שיחו דקאי על בעלי מקרא ומשנה ותלמוד. וע"ז אמר ג"כ תבנה ותכונן.

וזהו שאמרו חז"ל בעירובין (נד ע"ב) על הפסוק "והולכי על דרך שיחו", שהוא עוסק בבעלי מקרא, משנה ותלמוד. ועל כך נאמר גם "תבנה ותכונן".

כי ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] העוסקים בתורה נק' בונים על שעוסקים בבנינו של עולם כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך כו':

כי תלמידי חכמים העוסקים בתורה נקראים "בונים", משום שהם עוסקים בבנינו של עולם, כפי שאמרו חז"ל: "אל תקרי בניך אלא בוניך" וכו'.

39 ה כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון. הנה כתי' רשפיה רשפי אש שלהבת יה.

5. "כי אש יצאה מחשבון, להבה מקרית סיחון". והנה כתוב: "רשפיה רשפי אש, שלהבת הי'".

[ועיין מ"ש ע"ז בזהר ויחי (דף רמ"ה א') ובפ' מצורע (דף נ"ד ב') ובפ' משפטים (דף ק"ד א') ובמק"מ [ובמקדש מלך] פ' בשלח (דנ"ו) בשם האריז"ל [הארי"י זכרונם לברכה] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' וירא.

(ועיין במה שנכתב על כך בזהר, ויחי (דף 245a), ובפרשת מצורע (דף 54b), ובפרשת משפטים (דף 104a); ובמקדש מלך, פרשת בשלח (דף 56), בשם האריז"ל; ובליקוטי תורה של האריז"ל, פרשת וירא.)

ותוכן פירושם דרשפי אש דכנס"י [דכנסת ישראל]. מהיכן יצאה אש זה. הוא משלהבת שיצאה מי"ה כו' וזהו ענין כי אש יצאה מחשבון כו' ע"ש.

עיקר פירושם הוא ש"רשפי אש" הם האש של כנסת ישראל. מניין יצאה אש זו? מן השלהבת שיצאה מי"ה וכו'. וזהו ענין "כי אש יצאה מחשבון" וכו'; עיין שם.

ועמ"ש בפי' שלח בד"ה והיה לכם לציצית מענין לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת דממשי"ש [דממה

שכתוב שם] יובן מעט דברי האריז"ל [הארי"ז זכרנו לברכה] ועמ"ש בפי' נח בד"ה מים רבים כו']

ועיין במה שנכתב בפרשת שלח, במאמר המתחיל "והיה לכם לציצית", בענין "לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת"; מן הדברים שנכתבו שם יובנו מעט דברי האריז"ל. ועיין במה שנכתב בפרשת נח, במאמר המתחיל "מים רבים" וכו'.

והענין כי רשפי אש הוא גחלת כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] ע"פ ובידו רצפה והיינו מה שהאש שורף ומכלה העצים ונעשה גחלת.

והענין הוא ש"רשפי אש" הם גחלת, כפי שפירש רש"י על הפסוק "ובידו רצפה". כלומר, האש שורפת ומכלה את העצים, והם נעשים גחלת.

40 ושלחבת הוא הלהב ועיין במשנה ספ"ה דביצה. וענין בחי' זו בנפש הוא ע"ד המבואר במ"א בביאור ע"פ והיה לכם לציצית הנ"ל ובד"ה כי אתה נרי שבאור הנר יש ב' גוונים נהורא תכלא ונהורא חיוורא.

ושלחבת היא הלהב; ראו משנה, סוף פרק ה' בביצה. עניינה של בחינה זו בנפש הוא כפי שמבואר במקום אחר, בביאור על הפסוק "והיה לכם לציצית" שהוזכר לעיל, ובמאמר המתחיל "כי אתה נרי": באור הנר יש שני גוונים, האור הכחול והאור הלבן.

נהורא תכלא הוא הגוון הסמוך לפתילה שמכליון הפתילה הוא נעשה. שדבר שאינו מינו כלה ונבער בו על כן נשתנה האור לגוון תכלא.

האור הכחול הוא הגוון הסמוך לפתילה, שנוצר מכילוי הפתילה. מכיוון שדבר שאינו מינו של האש מתכלה ונשרף בה, האור משתנה לגוון כחול.

41 והוא ענין ביטול היש שהיש דנפש הבהמית נתהפך מחשוכא לנהורא ונכלל באש. וזהו ענין אהבת עולם שמבחינת עולם והעלם נברר להיות נכלל ובטל באלקות.

וזהו ענין ביטול היש: היש של נפש הבהמית מתהפך מחושך לאור ונכלל באש. וזהו עניינה של אהבת עולם, שמבחינת עולם והעלם היא מתבררת, כדי להיכלל ולהתבטל באלקות.

ונהורא חיוורא זהו בחינת אהבה רבה הבאה מלמעלה. ועמ"ש בביאור ע"פ חכלילי עינים מענין ב' אהבות אלו. ועמ"ש ע"פ והקרבתם עולה אשה כו'.

והאור הלבן הוא בחינת אהבה רבה, הבאה מלמעלה. ועינינו במה שנכתב בביאור על "חכלילי עיניים" בענין שתי אהבות אלו. ועינינו במה שנכתב על "והקרבתם עולה אשה" וגו'.

וזהו ג"כ ענין רשפי אש וענין שלהבת י"ה. כי רשפי אש שהוא גחלת היא מה שדבר אחר שאינו ממין האש נהפך ונכלל באש.

וזהו גם ענינם של "רשפי אש" ושל "שלהבת י"ה". "רשפי אש", שהם גחלת, הם מצב שבו דבר אחר, שאינו ממין האש, מתהפך ונכלל באש;

והוא מה שהנפש האלקית מבררת ומהפכת באש שלה את הנה"ב [הנפש הבהמית] להיות נכלל באלקות. ועיין מ"ש בזהר פ' נח (דף ע' ע"א) [ע"א]

והיינו שנפש האלקית מבררת ומהפכת באש את נפש הבהמית, כדי שתיכלל באלקות. ועינינו כמה שנכתב בזהר, פרשת נח (דף ע' ע"א),

בענין והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ת"ח [תא חזי] אש נפיק מלגיו ואיהו דק ואחיד במלה אחרא לבר דלאו איהו דק הכי כוי וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] במ"א ועיין בזהר באד"ר [באדרא רבא] [דקל"ח ע"א].

על "והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש": "תא חזי, אש יוצאת מבפנים, והיא דקה, ונאחזת בדבר אחר שבחוץ, שאינו דק כמוה" וכו'; וכפי שנתבאר במקום אחר. ועינינו בזהר, באדרא רבא [דקל"ח ע"א].

ושלהבת י"ה הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] הבאה מלמעלה מבחי' י"ה כוי והיינו שאחר האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] בביטול היש דנהורא תכלא שורה ונמשך עליו אה"ר [אהבה רבה] כוי.

ו"שלהבת י"ה" היא בחינת אהבה רבה, הבאה מלמעלה, מבחינת י"ה וכו'. כלומר, לאחר האתערותא דלתתא של ביטול היש שבאור הכחול, שורה עליו אהבה רבה ונמשכת אליו וכו'.

אך גם כדי שיהיה האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] הוא ע"י אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בתחלה מלמעלה מבחינת שלהבת י"ה שנותן כח בנפש האלקית לברר את הנה"ב [הנפש הבהמית] ולהיות רשפי אש.

אלא שגם כדי שתהיה אתערותא דלתתא, הדבר נעשה תחילה באמצעות אתערותא דלעילא, מלמעלה, מבחינת "שלהבת י"ה", שנותנת לנפש האלקית כוח לברר את נפש הבהמית ולהיות "רשפי אש".

42 והוא מ"ש האריז"ל [האריז' זכרוננו לברכה] דרשפי אש דכנס"י [דכנסת ישראל] מהיכן יצאה אש זה משלהבת י"ה כוי וזהו אהבת עולם אהבתיך שכח בחי' אה"ע [אהבת עולם] להיות נברר מבחינת עולם והעלם באלקות הוא נמשך ע"י

וזהו שאמר האריז"ל: "רשפי אש" של כנסת ישראל — מהיכן יצאה אש זו? מ"שלהבת י"ה" וכו'. וזהו "אהבת עולם אהבתיך": הכוח של בחינת אהבת עולם, לברר אותה מבחינת העולם והעלם ולהביאה לאלקות, נמשך באמצעות

כי אהבתיך ע"כ משכתיך חסד כו'. וזהו ענין לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה מבחי' אש יו"ד שלהבת י"ה.

"אהבתיך, על כן משכתיך חסד" וכו'. וזהו ענין "לזאת יקרא אשה, כי מאיש לוקחה": מבחינת אש היו"ד, "שלהבת י"ה".

43 והנה המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] זו ליתן כח בנפש האלקית לברר הנה"ב [הנפש הבהמית] הוא ע"י

המצות וכמ"ש צדקה תרומם גוי וכמ"ש במ"א ע"פ המגביהי לשבת כו' וזהו ענין כי אש יצאה מחשבון.

והנה, המשכת אתערותא דלעילא זו, כדי לתת לנפש האלקית כוח לברר את נפש הבהמית, נעשית באמצעות המצוות, כמו שכתוב: "צדקה מרוממת עם", וכמו שכתוב במקום אחר על הפסוק "המגביהי לשבת" וכו'. וזהו פירוש "כי אש יצאה מחשבון",

דהיינו בחינת מעשה המצות כדלעיל בענין ונחשב חשבוננו של עולם הפסד מצוה כנגד שכרה כו'.

כלומר, קיום המצוות, כפי שהוסבר לעיל בענין "ונחשב חשבוננו של עולם: הפסד מצווה כנגד שכרה" וכו'.

44 ולכן מזה נמשך כי אש יצאה להיות רשפיה רשפי אש. ואח"כ להבה מקרית סיחון הוא השראת נהורא

חיוורא על רשפי אש זה כו'

ומכאן נמשך "כי אש יצאה", כדי שיהיו "רשפיה רשפי אש". ואחר כך, "להבה מקרית סיחון" היא השראת האור הלבן על רשפי אש אלה וכו';

והוא נמשך מלמעלה למטה ע"י עסק התורה וכמ"ש ותורה אור שהוא המשכת אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה חכים ולא בחכמה ידיעא כו'

והוא נמשך מלמעלה למטה באמצעות לימוד התורה, כמו שכתוב "ותורה אור". זוהי המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, מלמעלה למטה: "חכים ולא בחכמה ידיעא" וכו'.

וזהו להבה מקרית סיחון שהוא עסק התורה וכדלעיל בפ"י כי עדותיך שיחה לי וזהו ומגיד לאדם מ"ה

[שם מ"ה] שיחו שהוא המשכת שם מ"ה [שם מ"ה] שהוא בחי' ביטול

וזהו "להבה מקרית סיחון", שהיא לימוד התורה, כמבואר לעיל בפירוש "כי עדותיך שיחה לי". וזהו "ומגיד לאדם מה שיחו": המשכת שם מ"ה (45), שהיא בחינת ביטול,

והיינו ע"י שיחו שהוא התורה שהיא המשכת שם מ"ה [שם מ"ה] לברר שנית הרשפי אש דב"ן [דשם ב"ן] כו'.

וזהו באמצעות "שיחו", שהיא התורה, הממשיכה את שם מ"ה כדי לברר בשנית את רשפי האש של [שם] ב"ן (52) וכו'.

45 והתורה היא בחי' אתדבקת רוחא ברוחא בבחי' נשיקין והוא בחי' נשיקין כפולים. כי בחי' נשיקין הוא

אתדבקת רוחא ברוחא ויש ב' מיני התדבקות הא' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] המעורר אתעדל"ת [אתערותא

דלתתא]

והתורה היא בחינת "הדבקות של רוח ברוח", באופן של נשיקות, והיא בחינת "נשיקות כפולות". שכן נשיקות הן הדבקות של רוח ברוח, ויש שני סוגים של הדבקות: הראשון הוא אתערותא דלעילא המעוררת אתערותא דלתתא,

וזהו ענין רוח אייתי רוח שהרוח המשפיע מעורר רוח המקבל והב' הוא שהאתעדל"ת [שהאתערותא דלתתא]

ורוח המקבל מעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] וזהו ענין אמשיך רוח שממשיך רוח המשפיע כו'

וזהו ענין "רוח מביאה רוח": הרוח של המשפיע מעוררת את הרוח של המקבל. והסוג השני הוא שאתערותא דלתתא, רוחו של המקבל, מעוררת אתערותא דלעילא; וזהו ענין "מושך רוח" — הוא מושך אליו את רוחו של המשפיע, וכו'.

[ועמ"ש סד"ה נאו לחייך בתורים צוארך בחרוזים מענין אייתי רוח ואמשיך רוח ועמ"ש עוד מענין פי' נשיקין כפולים בד"ה וימצאו בניי [בני ישראל] איש מקושש.

[ועיינו במה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "נאו לחייך בתורים, צוארך בחרוזים", בענין "מביאה רוח" ו"מושך רוח". ועיינו גם במה שנכתב בהמשך בענין פירוש "נשיקות כפולות", במאמר המתחיל "וימצאו בני ישראל איש מקושש",

שהוא ענין ב' אופנים ביחוד עליון שהעליון יורד למטה או שהתחתון עולה למעלה. וגם כאן י"ל [יש

לומר] עד"ז ג"כ כו'

שזהו ענין שני אופנים ביחוד העליון: שהעליון יורד למטה, או שהתחתון עולה למעלה. וגם כאן אפשר להסביר זאת באותו אופן, וכו'.

ועמ"ש עוד מענין אתדבקת רוחא ברוחא ע"י התורה בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל] ועיין בס"ב [בספר של בינונים] פמ"ו]:

ועיינו גם במה שנכתב בעניין הדבקות של רוח ברוח באמצעות התורה, במאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל", וכן עיינו בספר של בינונים (תניא), פרק מ"ו.

46 אכלה ער מואב. מואב הוא חכמה דקליפה דהיינו מ"ש בירמיה (סי' ד') חכמים המה להרע ולהיטיב לא

ידעו או כענין חרטומי מצרים שהיא נגד חכמה דקדושה שנק' אב כנודע שהתורה נק' מוסר אביך

"הוא כילה את ער מואב". מואב הוא חכמת הקליפה, כלומר מה שנאמר בירמיהו (פרק ד'): "חכמים הם לעשות רע, ולהיטיב אינם יודעים"; או כמו חרטומי מצרים. חכמה זו עומדת כנגד החכמה שבקדושה, הנקראת "אב", כידוע, שהרי התורה נקראת "מוסר אביך".

ולכן נק' חכמה דקליפה ער מואב. מלשון ויהי ערך (בשמואל א' סי' כ"ח). נשוא לשוא עריך (בתהלים סי' קל"ט).

ולכן חכמת הקליפה נקראת "ער מואב", מן הלשון "ויהי ערך" (בשמואל א', פרק כ"ח), "נשוא לשוא עריך" (בתהלים, פרק קל"ט).

ועד"ז ג"כ רבוי ההתחכמות והתחבולות יתירות בעניני משא ומתן ע"ד כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל ומסיר בטחונו מה' כי אע"פ [אף על פי] שנאמר ואספת דגנך.

וכך גם ריבוי ההתחכמות והתחבולות המיותרות בעניני משא ומתן, על דרך "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", מסיר את ביטחונו של האדם בה'. שהרי אף שנאמר "ואספת דגנך",

הנהג בהם מנהג דרך ארץ. היינו כמ"ש יגיע כפיך כי תאכל. אבל לא יגיעת המוח ביותר מדאי וכמ"ש ולא לחכמים לחם. ואדרבה מחשבה מועלת.

"התנהל בהם בדרך ארץ" — כלומר, כפי שנאמר: "יגיע כפיך כי תאכל"; אבל לא יגיעת המוח מעבר למידה, כפי שנאמר: "ולא לחכמים לחם". אדרבה, המחשבה מזיקה.

47 והנה הוא הגורם טמטום המוח שנתגשם מחמת העמקתו בעניניי [בענינים] גשמיים ואפילו דהיתר ואין נדבק ההתבוננות בגדולת ה' מחמת זה.

וזהו הגורם לאטימות המוח, שנעשה גם מחמת ההתעמקות בעניינים גשמיים, ואפילו בעניינים מותרים; ומשום כך ההתבוננות בגדולת ה' אינה נקלטת בו.

ואמנם ע"י עסק התורה וקיום המצות נאמר כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון אכלה ער מואב
אולם על ידי לימוד התורה וקיום המצות נאמר: "כי אש יצאה מחשבון, להבה מקרית סיחון, אכלה ער מואב",

כי החכמה עילאה שממשיכים ע"י התורה ומצות היא דוחה חשך וסכלות דנה"ב [דנפש הבהמית] ואדרבה
ע"י נתהפך השכל דנה"ב [דנפש הבהמית] שבאדם ליכלל בחכמה שבנה"א [שבנפש האלקית] המשכלת
ומתבוננת בגדולת ה' [וכמו שממואב ג"כ נתברר ויצאה רות המואביה שממנה מלכות ב"ד כו']

שכן החכמה העליונה שנמשכת על ידי התורה והמצוות דוחה את החושך והסכלות של נפש הבהמית; ולא זו בלבד,
אלא שעל ידי כך השכל של נפש הבהמית שבאדם מתהפך ונכלל בחכמת הנפש האלקית, המשכילה ומתבוננת
בגדולת ה'. [וכך גם מתוך מואב התבררה ויצאה רות המואביה, שממנה באה מלכות בית דוד וכו']

ועמ"ש בד"ה המגביהי לשבת הנ"ל. ועמ"ש בד"ה מים רבים כו' ועיין בזהר בראשית ד"ו ע"ב):

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "המגביהי לשבת" הנזכר לעיל. ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "מים
רבים" וכו'; וראו בזהר, בראשית, דף ו ע"ב.]

48 בעלי במות ארנון. פ"י דהנה מבואר בזהר פ' בשלח (דנ"ו ע"א) ע"פ ואת הנחלים ארנון שהוא בחי' תרין
ריעין דלא מתפרשין לעלמין כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו'. וע' מק"מ [מקדש מלך] שם ובלק"ת [ובלקוטי תורה
(להאריז"ל)] פ' וירא.

"אדוני הבמות של ארנון". והביאור: בזהר, בפרשת בשלח (נו, א), מבואר על הפסוק "ואת הנחלים ארנון" שזו
בחינת "תרין ריעין דלא מתפרשין לעלמין" — שני רעים שאינם נפרדים לעולם, כפי שנאמר "ונהר יוצא מעדן" וכו'.
ראו גם מקדש מלך שם, ולקוטי תורה של האריז"ל, פרשת וירא.

וזהו פ"י ארנון מלשון ארון הברית שבו הלוחות כי אורייתא מחכמה נפקת והארון הוא בחי' בינה שהוא
הכלי לבחי' חכמה נקודה בהיכליה וזהו ענין תרין ריעין כו'

וזהו פירוש "ארנון", מלשון "ארון" — ארון הברית שבו היו הלוחות, שהרי "אורייתא מחכמה נפקת", התורה יוצאת
מחכמה. הארון הוא בחינת בינה, הכלי לחכמה, "נקודה בהיכליה"; וזהו ענינם של "תרין ריעין" וכו'.

[וע' בזהר ר"פ נח (דנ"ט ע"ב) בענין מאן תיבה דא ארון הברית כו' ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] שם
ובזהר ויקהל (דף רי"ד ע"א) ובע"ח [ובעץ חיים] שער ל"א פ"ח [פרק ח']]

[ראו בזהר, בתחילת פרשת נח (נט, ב), בענין "מאן תיבה, דא ארון הברית" וכו'; ובלקוטי תורה של האריז"ל שם,
ובזהר ויקהל (דף רי"ד ע"א), ובעץ חיים שער ל"א פ"ח.]

והנה חכמה דקדושה הוא כח מה בחי' ביטול לאור א"ס ב"ה ויחוד זה דתריין ריעין היינו להיות בחי' ביטול והמשכת האין ביש כו'.

והנה, חכמת הקדושה היא "כח מה" — כוח של "מה", בחינת ביטול לפני אור אין סוף ברוך הוא. והייחוד הזה של "תריין ריעין" עניינו שיהיה ביטול ויימשך האין אל היש וכו'.

אך את זלעז"ז [זה לעומת זה] בקליפה נק' במות ארנון וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו גסי הרוח כמ"ש ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו

אבל המקבילה של "את זה לעומת זה" בקליפה נקראת "במות ארנון", וכמאמר חז"ל: "אלו גסי הרוח", כמו שנאמר: "ראיתי איש חכם בעיניו, תקווה לכסיל ממנו",

שהוא גורם היש והגסות והוא ענין עץ הדעת טוב ורע והוא הפך ממש מחכמת אלהות שהיא כח מה בחי' ביטול כו'

שכן היא גורמת לתחושת היש ולגסות. זהו עניינו של עץ הדעת טוב ורע, והוא היפוכה הגמור של חכמת האלקות, שהיא "כח מה", בחינת ביטול וכו'.

וע"כ נק' החכמה דקליפה הנ"ל במות ארנון אכן ע"י החכמה דקדושה כח מה וביטול שהוא בחי' תורה עי"ז יבוטלו בחינת במות ארנון וזהו ואתה על במותימו תדרוך ע"ד אמלאה החרבה.

ולכן נקראת חכמת הקליפה האמורה "במות ארנון". אך באמצעות חכמת הקדושה — "כח מה" וביטול, שהיא בחינת התורה — יתבטלו "במות ארנון". וזהו "ואתה על במותימו תדרוך", על דרך "אמלאה החרבה".

ועיין בזהר ויקהל (דף רי"ד) ע"פ הכל נתן ארונה כו' ובפ' בלק (דף קצ"ב ע"ב).

ראו גם בזהר ויקהל (דף רי"ד) על "הכל נתן ארונה" וכו', ובפרשת בלק (דף קצ"ב ע"ב).

ועי"ל [ועוד יש לומר] בפ"י כי אש יצאה מחשבון כו' ע"ד המבואר בזהר ויקהל (דרי"ג ע"ב) כדין חד שלהובא נפיק כו' ע"ש:

ועוד אפשר לפרש את "כי אש יצאה מחשבון" וכו', על דרך המבואר בזהר, ויקהל (203b): "אז יוצאת שלהבת אחת" וכו'; עיינו שם.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/10/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק